

NUUG

CSS Mailboks 70
Middelthunsgate 25B
0368 OSLO

Tlf: +47 85234290
Kontonr: 7050.20.09921
Orgnr: NO 979 629 079
E-post: sekretariat@nuug.no
Hjemmeside: <http://www.nuug.no/>

Oslo, 27. april 2012

Difi
Postboks 8115 Dep
0032 Oslo

Hringsuttalelse om nye anbefalte IT-standarder - sak 2012/195, Referansekatalogen 3.1

*tekstNUUG har lest Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) sitt foreslag til nye anbefalte IT-standarder i offentlig sektor og stiller seg positive til det arbeidet som legges ned i basere dokumentutvekslingen med det offentlige p nye standarder. Dette bidrar til sikre like vilkr for innbyggere og nringsliv i informasjonssamfunnet.

Avgrensning av bruksomrde kan godt gjres klarere. Dersom en lrer legger ut en oppgave til elevene sine p en lringsplattform (LMS - Learning Management System), er dette en publisering p en offentlig nettside eller intern utveksling av et dokument? Her opplever mange praktiske problemer i hverdagen fordi lreren bruker siste versjon av programvare som lager filer i siste skrik av proprietre filformat, mens elevene kanskje ikke har kjpt siste versjon privat, eller har et annet operativsystem enn det som kreves av dokumentet. NUUG mener det er viktig at referansekatalogen dekker ogs dette omrdet, bde for unng at den offentlige skolen blir brukt for markedsfre proprietre dokumentformater, men ikke minst fordi dette vil bidra til sikre alle elevene et likeverdig tilbud.

NUUG samstemmer ikke i den uforbeholdne uttalelsen Det anbefales at offentlige kommunikasjonstjenester br ha sttte for FTP". FTP br kun vre anbefalt for datafiler som skal vre tilgjengelig anonymt for offentligheten, der en skal kunne laste opp data anonymt eller for utveksling av krypterte eller kryptografisk signerte filer der signaturen alltid blir kontrollert fr bruk. Dette er ganske spesielle bruksomrder og NUUG mener derfor ikke at dette passer med en generell anbefaling.

Inkluderingen av standarder med RAND-vilkr (Reasonable And Non-Discrimatory, med unntak av RAND-RF/RAND-Z) er problematisk fordi kravene om brukertelling og betaling ikke er gjennomfrbart for fri programvareprosjekter. Disse legger som kjent ut sin programvare til uhindret distribusjon, uten kreve betaling - dermed har man ikke midler og heller ikke kontroll over antall brukere. anbefale bruk av RAND-baserte standarder innebrr dermed en ekskludering av fri programvare[3], noe som virker diskriminerende med tanke p fri konkurranse. Dette gjelder formatene AAC, MPEG-2 og H.264. Sistnevnte er gratis for sluttbruker dersom denne fr en gratis tjeneste, men for oppn dette skattlegges" hvert foregende ledd[4]

Punkt 2.2.8 om videokonferanser i katalogen spesifiserer at H.323 og SIP br stttes av videokonferanseutstyr. Vi antar at intensjonen er at en skal spesifisere nok til at ulike organisasjoner kan snakke med hverandre uavhengig av hvilket utstyr og leverandr som er valgt. Hvis det er intensjonen, s br en spesifisere mer enn kun H.323 og SIP. En br ogs spesifisere hvordan lyd og bilde skal overfres (skalt kodeks), slik at en sikrer at begge samtalepartnerne forstr hverandres lyd- og bildeformat. Derfor foreslr NUUG at katalogen utvides med anbefalinger til stttede lyd og videoformater. For sikre at fri programvareimplementasjoner ogs kan sttte den foresltte videokonferansestandarden er det viktig at en velger formater som er tilgjengelig uten bruksbetaling (skalt RAND-RF/RAND-Z, dvs royalty-free/restriction-free).

Dagens videokonferanselsninger bruker blant annet lydformatene G.711, G.729(a), G.723.1, G.726, G.722,

G.728, og AAC. For video brukes formatene H.261, H.263 og H.264. Dette er problematisk fordi formatene er dekket av patenter hvor innehaveren hindrer disse ved å kreve bruksbetaling. I tilfellet H.263 endres vilkårene hvert 5. år[1], noe som innebærer at en ikke vet hvilke vilkår for bruk av egne opptak som vil gjelde i fremtiden. Disse bekymringene har Google tatt til følge ved å tilby et patentfritt alternativ kalt webm, samt droppe støtte for H.264 i sin nettleser Chrome[2].

Også det velkjente MP3-formatet og MPEG-2 er patentbelagt og medfører problemer for fri programvare [5][6][7].

*tekstDefinisjonen av en fri og åpen standard

*tekstEt lite innspill hentet fra Digital Standards Organization[8]:

En fri og åpen standard er immun overfor leverandørsving i alle stadier av dens livssyklus. Gjennom immunitet fra leverandørsving er det mulig å fritt bruke, forbedre, stole på og utvide en standard over tid. Standarden er tatt i bruk av og vil bli vedlikeholdt av en ikke-kommersiell organisasjon, og dens løpende utvikling gjøres gjennom en åpen beslutningsprosess som er tilgjengelig for alle interesserte parter. Standarden er publisert og spesifikasjonene er gjort fritt tilgjengelig. Det må være tillatt for alle å kopiere, distribuere og bruke den uten begrensninger. Patentene som muligens gjelder (deler av) standarden er gjort ugjenkallelig tilgjengelig uten krav om betaling. Det er ingen begrensninger i gjenbruk av standarden.

Det økonomiske resultatet av en fri og åpen standard, i den grad dette kan måles, er at den muliggjør en perfekt konkurranse mellom leverandører av produktet basert på standarden.

*tekstReferanser

*tekst[1] Wikipedia om H.264 og patenter http://en.wikipedia.org/wiki/H.264/MPEG-4_AVC_Patent_licensing[2] *GoogletodropH.164SupportfromChrome*<http://www.osnews.com/story/24243/GoogletodropH.164SupportfromChrome>[3] *WikipediaomRANDogekskludering*http://en.wikipedia.org/wiki/Reasonable_and_nondiscriminatory_licensing_excluding_costless_distribution_schemes[4] *H.264andFOSS*<http://webmink.com/2010/09/03/h-264-and-foss/>[5] *FedoraProjectForbiddenItems*<https://fedoraproject.org/wiki/ForbiddenItems>[6] *PatentStatusofMPEG-1,H.261andMPEG-2*<http://www.kuro5hin.org/story/2008/7/18/232618/312>[7] *UbuntucommunityFreeFormats*<https://help.ubuntu.com/community/FreeFormats>[8] *DigitalStandardOrganization'sdefinition*<http://www.digistan.org/open-standard-definition>

Med vennlig hilsen

Hans-Petter Fjeld
Styremedlem, for NUUGs styre